

IV. TOLLFORGATÓ TEHETSÉGGUTATÓ VERSENY

SZÖVEGÉRTÉS

4. OSZTÁLY

Tanuló neve, osztálya: _____

Iskola neve, címe: _____

Felkészítő tanár neve: _____

A név, cím részt nyomtatott **nagybetűkkel** kérjük kitölteni az olvashatóság érdekében!

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2012. JANUÁR 16.

CÍM: FEKETE ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA
2213 MONORIERDŐ, SZABADSÁG U. 43.

A BORÍTÉKRA ÍRJÁTOK RÁ: „TOLLFORGATÓ”

TATÁRJÁRÁS

IV. Béla uralkodását azzal kezdte, hogy keményen felelősségre vonta atyja tanácsadóit, ki a szeme világával, ki börtönnel, ki pedig száműzetéssel és vagyonvesztéssel fizetett viselt dolgaiért.

A királyi tekintélyt azzal is emelni akarta, hogy az udvarába érkező nagyuraknak megtiltotta a hozzá való közvetlen bejárást, s elégettette a királyi tanácsban használt székeket is, nehogy valaki jelenlétében leülhessen. Hamarosan királyi bizottságok járták az országot, hogy a felesleges, haszontalan adományokat visszavegyék a főuraktól.

Nagy vihart váltott ki, hogy IV. Béla a tatárok elől menekülő kunokat (kb. 40000 családot) befogadta.

A király a tatárok várható támadásáról már korábban hírt kapott és kétségbeesetten nézett segítség után. Hiába fordult IX. Gergely pápához és II. Frigyes császárhoz azok egymás ellen harcoltak és Magyarországot sorsára hagyták. Még nagyobb baj volt az, hogy nem vették komolyan a fenyegető veszedelmet a magyar urak. Béla hiába hordoztatta körül – ősi szokás szerint – a véres kardot csak lassan szállingóztak a hadak a Pest alatti táborba.

A tatár fősereget Batu kán vezette. A döntő csatára a Sajó mellett, Mohi közelében került sor. A magyar tábornok vezérei annyira szűk területre zsúfolták, hogy hadaik valósággal hálóba szorultak, s ezt a Sajó túlsó partján elrejtőzködött ellenség jól láthatta. Valóságos nyílzápor, gyújtókanócok, kövek és lándzsák tömege repült a teljesen megzavarodott, egységes vezetés nélkül maradt magyar táborra. Csak nagyon keveseknek – köztük a királynak – sikerült áttörni a tatárok gyűrűjén.

IV. Béla a dalmáciai Trau várában keresett biztonságot, miközben az ország teljesen ki volt szolgáltatva a tatárok kényének, kedvének, akik felperzselték és kifosztották, a lakosság egy részét rabszíjra fűzték vagy kard élére hányták.

1241 nyarán váratlanul visszahúzódott a pusztító áradat. A mongol kánok szokásai közé tartozott, hogy első támadásuk után kivonultak, s a következő támadásra hagyták az ország tartós megszállását. Gyors elhatározásukhoz hozzájárult a nagy kán halála is.

A Dunántúl és a Kisalföld elnéptelenedése 20, az Alföldé 60%-os. A tatárjárás és annak kihatásai (éhség, járvány) az ország lakosságát kétféle millióról egymillióra csökkentette.

1. Melyik népet fogadta be IV. Béla és miért?

.....
.....
.....

	2
--	----------

2. Hogyan büntette meg apja tanácsosait, akik véleménye szerint rossz irányba vitték az országot?

.....
.....
.....
.....

	3
--	----------

3. Milyen módon érte el, hogy jelenlétében senki se ülhessen le?

.....
.....
.....

	2
--	----------

4. Húzd alá a szövegben!

- Kiktől kért segítséget a tatárveszedelem hírére a király?
- Milyen ősi szokás szerint hívta hadba országa népét?
- Hol gyülekeztek a magyar hadak?

	3
--	----------

5. Döntsd el az alábbi mondatok igazságtartalmát!

- A döntő csata Mohi közelében zajlott.
- A két fél egymással szemben sorakozott fel.
- A magyar seregek vezetői kiváló haditervet dolgoztak ki.
- A tatárok lándzsákkal, nyilakkal, kövekkel és gyújtókanócokkal támadtak.

	4
--	----------

6. Egészítsd ki a következő mondatokat!

IV. Bélának.....

.....

majd Trau várában keresett menedéket. A csata után a magyar embereket.....

.....

felégették,.....

.....

.....

	4
--	----------

7. Keresd meg az alábbi szavak, szókapcsolatok megfelelőit a szövegben!

fogságba kényszerítették.....

.....

megölték.....

.....

menedéket.....

.....

elmenekülni.....

.....

nem segítettek.....

.....

felháborodást keltett.....

.....

	6
--	----------

8. A tatárokhoz kapcsolódik egyik szólásunk. Jelentése: ráérünk, nem kell sietni.

.....

.....

	2
--	----------

9. Készíts a szöveghez vázlatot!

- IV. Béla első intézkedései

-

- Vereség és menekülés

-

-A tatár sereg elvonulása

-

	3
--	----------

Összes pont:

	29
--	-----------